

IVAIROVĒS VEIDAI

Fotografiju parodos

„IVAIVĒS VEIDAI“

katalogas

Sudarytoja Rūta Ostrovskaja

Nuotraukų katalogas yra išleistas pagal projektą „Pokytis versle, viešajame sektoriuje, visuomenėje – nauji standartai diskriminacijos mažinimui“ Nr. 07. 3. 4-ESFA-V-426-01-0001. Projektas vykdomas pagal 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos „Kokybiško užimtumo ir dalyvavimo darbo rinkoje skatinimas“ įgyvendinimo priemonę Nr. 07.3.4-ESFA-V-426 „Diskriminacijos mažinimas“. Projektą įgyvendina Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba ir partneriai – viešoji įstaiga Žmogaus teisių stebėjimo institutas ir asociacija LGL.

Fotografijos ir tekstai: Edita Atkucevičiūtė-Ilina, Laima Beržinytė Gulbinienė, Ieva Daukšienė, Augustas Didžgalvis, Inga Dinga, Arcana Femina, Bartosz Frątczak, Aušra Griškonytė-Volungė, Simona Kuzminskaitė, Andrius Lamauskas, Rasita Liulienė, Gabrielius Mackevičius, Artūras Morozovas, Alina Ovčiarovienė, Monika Požerskytė, Gediminas Ryženinas, Eugenijus Strioga, Berta Tilmantaitė, Bertas Ulozevičius, Joseph Wood, Gintarė Zakarauskaitė

Leidinio viršelyje panaudotos Andriaus Lamausko, Augusto Didžgalvio, Gedimino Ryženino, Berto Ulozevičiaus, Monikos Požerskytės, Editos Atkucevičiūtės-Ilinos, Bartoszo Frątczako, Rasitos Liulienės, Laimos Beržinytės Gulbinienės ir Bertos Tilmantaitės fotografijos

Parodos kuratorė ir katalogo sudarytoja Rūta Ostrovskaja

Asistentė Aistė Aleckūnaitė

Rengiant parodą talkino: Kamila Gasinska, Aleksandra Jacovskytė, Mintautė Jurkutė, Virginija Prasmickaitė, Grytė Ruzgė, asociacijos LGL savanoriai ir praktikantai

Viršelio ir maketo autorė Ieva Bernotaitė

Išleido Asociacija LGL

Spausdino UAB „Petro ofsetas“, Naujoji Riovonių g. 25C, 03153 Vilnius

Tiražas 1500 egz.

© Edita Atkucevičiūtė-Ilina, Laima Beržinytė Gulbinienė, Ieva Daukšienė, Augustas Didžgalvis, Inga Dinga, Arcana Femina, Bartosz Frątczak, Aušra Griškonytė-Volungė, Simona Kuzminskaitė, Andrius Lamauskas, Rasita Liulienė, Gabrielius Mackevičius, Artūras Morozovas, Alina Ovčiarovienė, Monika Požerskytė, Gediminas Ryženinas, Eugenijus Strioga, Berta Tilmantaitė, Bertas Ulozevičius, Joseph Wood, Gintarė Zakarauskaitė, 2018

© Rūta Ostrovskaja, 2018

© Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, Asociacija LGL, 2018

ISBN 978-609-420-599-6

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

„Įvairovės veidai“: pažeidžiamų grupių atstovų portretai

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba, Žmogaus teisių stebėjimo institutas ir asociacija LGL įgyvendino projektą **„Pokytis versle, viešajame sektoriuje, visuomenėje – nauji standartai diskriminacijos mažinimui“**, kurio viena iš veiklos krypčių – sąmoningumo didinimo kampanija, siekianti sudaryti sąlygas pažinti diskriminaciją patiriančius žmones per jų žmogiškumo iliustravimą, portretus ir kasdienybės vaizdus, kelti klausimus apie negalią, lytinę ir tautinę tapatybę ir kitus Lygių galimybių įstatyme įtvirtintus pagrindus.

Žmonių įvairovė akivaizdi: žmonės skiriasi rase, tautybe, etnine priklausomybe, religija, socialine padėtimi, kilme, kalba, amžiumi, lytimi, lytine orientacija, fizine būkle, tikėjimu, įsitikinimais. Žmonių lygybė yra neatskiriama nuo įvairovės suvokimo ir jos priėmimo. Tačiau mūsų išankstinės nuostatos dažnai apriboja galimybę matyti pasaulį atviromis akimis, paslepia unikalius žmonių paveikslus ir patirtis po normatyvo šešėliu.

Kiek įvairovės veidų mūsų visuomenėje, kaimynystėje, darbovietėje, savo aplinkoje pastebime mes?

Mėgėjai ir profesionalai fotografai (-ės) 2017 m. pabaigoje buvo pakviesti dalyvauti fotografijų konkurse **„Įvairovės veidai“** ir užfiksuoti įvairovės atspindžius kasdienybėje, realybėje, istorijas, (ne)tradicijas, kultūrą, patirtis. Atrinkti dalyvių darbai buvo rodomi 2018–2020 m. vykusioje „Įvairovės veidai“ parodoje. Savo kelionę „Įvairovės veidai“ simboliškai pradėjo „Nacionalinių lygybės ir įvairovės apdovanojimų“ metu, o vėliau apkeliavo daugiau nei trisdešimt Lietuvos savivaldybių.

Apsilankyti parodoje buvo pakviestos vietos bendruomenės, o fotografijų autoriai savo patirtimi ir įžvalgomis dalinosi regioninėje žiniasklaidoje.

Arcana Femina (Vilnius)

*Agness Landau portretas iš 2014 metais pristatyto projekto
"By the Way".*

Tai fotografija iš projekto, kurio vienas iš pagrindinių tikslų – įtraukti plačiąją visuomenę į jautrią pažintį su konkrečiais translyčiais žmonėmis, kurių bendruomenės portretas yra perdėtai demonizuojamas ir sudaiktinamas mūsų aplinkoje. Šio susidūrimo metu siekta atskleisti mus vienijančius panašumus ir mažinti susvetimėjimą bei iš esmės prisidėti prie socialinio ir kultūrinio klimato teigiamų pokyčių mūsų šalyje.

Aušra Griškonytė-Volungė (Vilnius)
Anas – ana

Anas – vaikinai, ana – mergina. Tai androginiškų portretų serija, kurios tikslas – sekundei sustabdyti laiką ir sustojus įsižiūrėti į vaizdą. Ar į mus žiūri mergina, ar vaikinai?

Aušra Griškonytė-Volungė (Vilnius)
Keliavau pas „Adomą“, sutikau „levą“

Tai dar viena istorija apie translytę merginą Aleksandrą. Fotografijos darytos visus metus ir atspindi Aleksandros pasikeitimus.

Alina Ovčiarovienė (Kaunas)

Vienas

Fotografuota siekiant padėti berniukui vežimėlyje iškovoti galimybę kartu su bendraklasiais eiti į penktą klasę, su kuriais mokėsi iki lemtingosios avarijos. Tikėjauosi nufotografuoti buitinę situaciją imituojant, kaip jau po dešimties mėnesių vaikai ieškos kabinetų keturiuose mokyklos aukštuose, o berniukas vežimėlyje liks laiptų apačioje. Tačiau ji labai simboliška ir atskleidžianti mūsų visuomenės veidą. Lipant laiptais, tik vienas vaikas atsisuko į vežimėlyje sėdintį berniuką. Jie dar vaikai, o kiek iš jų atsisuks, kai bus suaugę? Fotografija daryta vienoje iš Kauno mokyklų 2016 metais. O šiaudien galime pasidžiaugti, jog liftai, atsidūrusiems nepavydėtinoje situacijoje vaikams, sumontuoti.

Gediminas Ryžėninas (Alytus)
Šypsotis

Akimirka iš neįgaliųjų šokių būrelio Alytaus bendruomenės centre.

Rasita Liulienė (Tauragė)

Aš kitoks, bet mylimas

Aš juodu sutikau netikėtai vasarą, šeimos šventėje. Jie kiekvieną sekundę buvo drauge. Rankytės apšildė tėčio kaklą, be galo meilus, švelnus ir su pačia didžiausia šypsena. Vienas apkaabinimas atiteko ir man. Jis ypatingas... Jei yra noro ir meilės, viskas padaroma dėl šio mažo žmogučio.

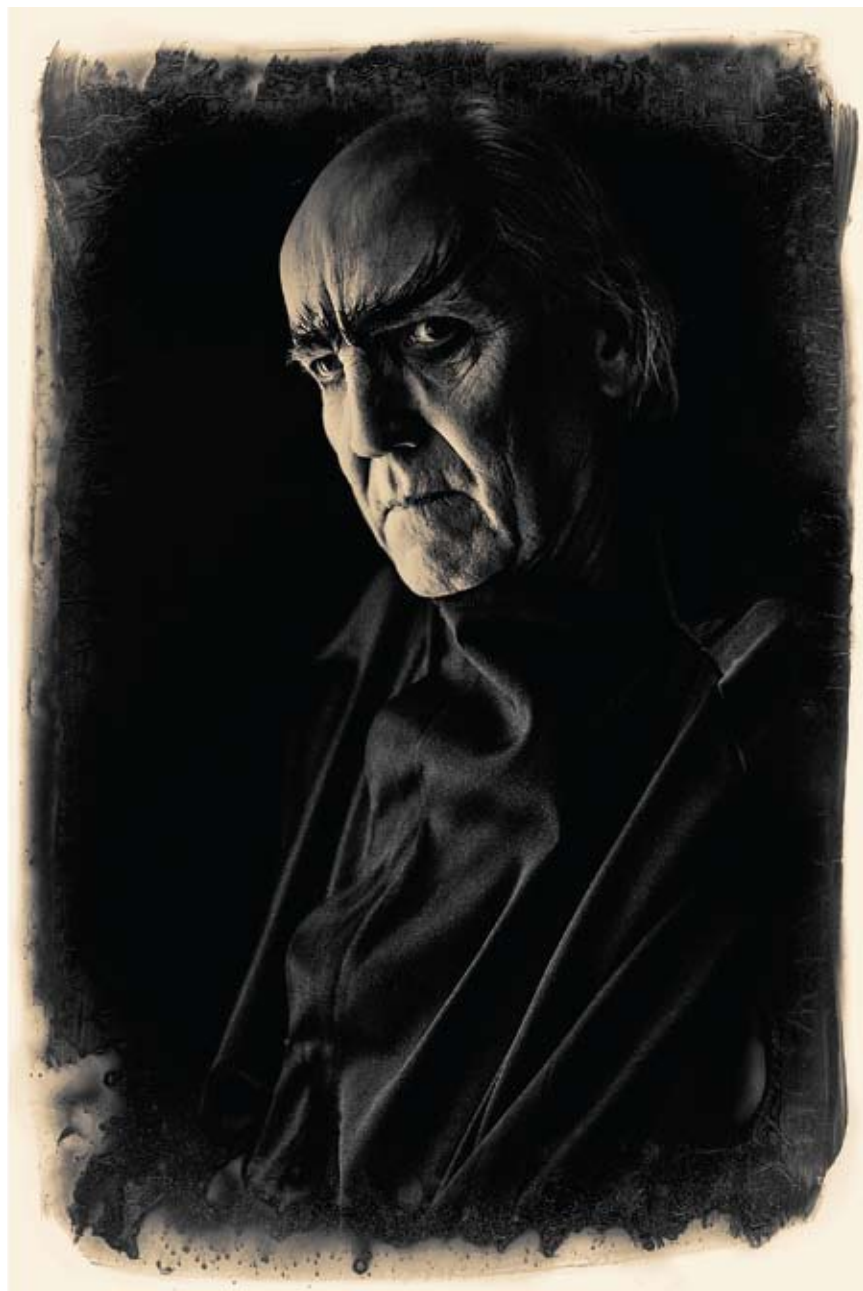

Edita Atkucevičiūtė-Ilina (Šiauliai)
Gabija ir fontanai

Dešimtmetė Gabija. Miesto šventės Šiaulių bulvare metu ji neatsitraukia nuo fontanų. Nenuostabu – gimusi po žuvų ženklų.

Inga Dinga (Vilnius)

Darius ir Petras

„Naujajame teatre“ kartu dirba profesionalai ir mėgėjai, neįgalieji ir sveiki žmonės. Spektaklyje-misterijoje du „blogiukus“ vaidinančių Petro ir Dariaus grimas ypač ryškus, niūrus, sunkus. Pasivedu juos prie lango ir prašau „piktos veido išraiškos“ personažų portretams. Abu sekundei sustingsta vaidmenyje ir tuoj pat pratrūksta juoktis – šilti ir malonūs žmonės. Atrodo, kad gyvenime, už scenos ribų, būti piktiems ir niūriems jiems nėra taip paprasta...

Ieva Daukšienė
Žvilgsnis

Akimirka, kai žmogus žiūri į tolį.

Simona Kuzminskaitė (Vilnius)

Leukadijos stiprybė

Leukadijos stiprybė yra tikėjimas. Devynerių ji tapo našlaite, Kernavėje palaidoti jos vyras ir dukra. Moteris šiuo metu sunkiai pragyvena iš savo pensijos, o jos vienintelis noras yra susitaupyti pinigų ir nupirkti gražų antkapį anapilin iškeliavusiai dukrai.

Monika Požerskytė (Vilnius)
Krikštas

Tai akimirkos iš „Pastarųjų Dienų Šventųjų Jėzaus Kristaus Bažnyčios“ krikšto ceremonijos. Tai viena iš religinių bendruomenių, su kuriomis teko susipažinti fotografuojant leidiniui „Religijų įvairovė Lietuvoje: portretai, kasdienybė ir šventės“. Šis leidinys pristato religinių mažumų kasdienybę ir švenčių akimirkas.

Bartosz Frątczak (Vilnius)

Kramtomi nagai

Roland Barthes apibūdino dvi fotografijos erdves: *studium* ir *punktum*. Kur mus nuves *studium*? Šios nuotraukos *studium* leidžia mums pažinti žydus šioje fotografijoje. Geriau pažįstant miestą galima nustatyti vietą, kurioje buvo padaryta nuotrauka, arba įsižiūrėjus į rūbų, architektūros detales galima netgi numanyti laiką. Su *punktum* viskas kitaip, jis įgelia, smelkiasi ir pasiekia vidų. Kas jis yra Tau? Nežinau. Nežinau, kas jis yra man. *Punktum* tai vaikino, kramtančio nagus, veidas, o gal netgi pats kramtymo aktas. Žiūri į minią, o gal dar giliau? Į save. Galbūt jis neseniai metė rūkyti ir tam, kad susidorotų su nikotino trūkumu, smegenys išsiunčia signalą, kurio efektas – piršto galiukų kramtymas. O gal bevaikštant Vilniaus gatvėmis negali nustoti galvoti apie tai, kad kažkas iš jo šeimos narių amžinojo poilsio atgulė Panerių miške.

Gintarė Zakarauskaitė (Vilnius)

Kauno žydų kapinės

Mirusiųjų aplankymas kartais būna itin skaudus. Išdaužytos macevos tarsi simbolizuoja Lietuvos žydų bendruomenės likimą. Ar suprantame, jog tai visų mūsų praeitis?

Joseph Wood (Vilnius)

Molėtai

Jaunimas bei kiti Molėtų gyventojai stebi, kaip daugiau nei tūkstantis žmonių susirenka pagerbti 700–1200 Lietuvos žydų (litvakų) atminimą. Jie buvo nužudyti lygiai prieš 75 metus, 1941-aisiais.

Tie, kurie dalyvauja 2016 m. rugpjūčio 29 d. eisenoje, žengia tuo pačiu keliu, kuriuo ėjo žydai 1941 m. vasaros pabaigoje, ir šią kecionę baigia žudynių vietoje, kurioje atidengtas paminklas. Daugelis susirinkusiųjų rankose nešė fotografijas, kuriose nužudytų giminių bei artimųjų arba tų, kurie gelbėjo žydus, portretai.

Eugenijus Strioga (Kaunas)
Kauno mečetė

Jausmas
„Išties tik Tave mes garbiname ir tik Tavęs mes prašome pagalbos.“ (Mokymo malda)

Malda

„Išties tikintieji suklesti, kurie nuolankūs savo maldose.“ (Koranas 23:1-2)

Artūras Morozovas (Vilnius)
Pamokų ruošą

Mokslo šaknys triskart saldesnės, kai šalia draugai.

Artūras Morozovas (Vilnius)
Rudeninėje futbolo aikštelėje

Vaikų dienos centre „Padėk pritapti“ moko ir mokomasi per neformalaus ugdymo užsiėmimus, todėl sportas neatsiejamas nuo centro veiklos.

Berta Tilmantaitė (Vilnius)

Šokėjas Ruslanas

„Romų šokiai yra daug energingesni ir sudėtingesni“, – sako Ruslanas, Antakalnio kaime greta Ukmergės gyvenantis lietuvių liaudies šokių konkurso laureatas. Romų kalbos dienos šventėje sušokęs lietuvišką šokį jis pasiliko scenoje ir pradėjo šokti romų šokius.

Gabrielius Mackevičius (Vilnius)

Pokyčiai

Pokyčiai. Bėgant laikui, kai kas keičiasi pastebimai, iškart, kai kas po truputį. Paprastai gatvių pavadinimų keitimas būna staigus ir sunkiai suprantamas. Atrodo, kad senasis taip įsišaknijęs, kad naujasis lyg ir netinka, bet štai diena po dienos, metai po metų ir jau nebelengva prisiminti tų senųjų pavadinimų. Laikas, lietus, sniegas ir vėjas leido pamatyti iškart du tos pačios gatvės pavadinimus ant namo. Tai lyg draugiškas veiksmas žiūrovui – lėtas senojo atsisveikinimas ir pasisveikinimas naujojo. Toks netikroviškai pozityvus ir neįmanomas.

Įsivaizduoju, kaip Feliksas kartu su savo meile ir visais dideliais darbais partijai, prieš išeidamas ramiai ilsėtis istorijos puslapiuose, atsisveikindamas draugiškai paspaudžia Petrui tepaluotą ranką maždaug tokiais žodžiais: „Štai tau mano gatvė. Esi darbštus vaikas, tad atiduodu į geras rankas“. Tas rankų sukirtimas yra vykstančio globalaus pokyčio patvirtinimas. Tas kitokių galimybių, jausmo, teisių, vilties, tikėjimo pokytis vyks toje gatvėje, tame mieste, toje šalyje ir toliau. Lyg Žadeikos variklio įsuktas suksis greičiau ir generuos naujus pokyčius.

14

F. Bieliausko g.
P. Žadeikos g.

Bartosz Frątczak (Vilnius)

Spinduliai

Žmonių rankos, žaidžiančios su palaiminimui iškeltais Gailestingojo Jėzaus delnais. Languose atspindintys debesis perkelia į dangiškąją erdvę, bet Jo siluetą liečiantys delnai sako, kad esame čia, žemėje. Gailestingojo santykis su žygiuojančiaisiais eisenoje bei Jo spinduliai, pereinantys ant išskleistos vaivorykštės spalvų vėliavos, lyg ji būtų jų tėsinys, atveria kitą sluoksnį, kuris atitolsta nuo aprašomosios vaizdo erdvės ir nukreipia mus link gailestingumo metafizikos.

Augustas Didžgalvis (Vilnius)

Tikras džiaugsmas

Laikai keičiasi

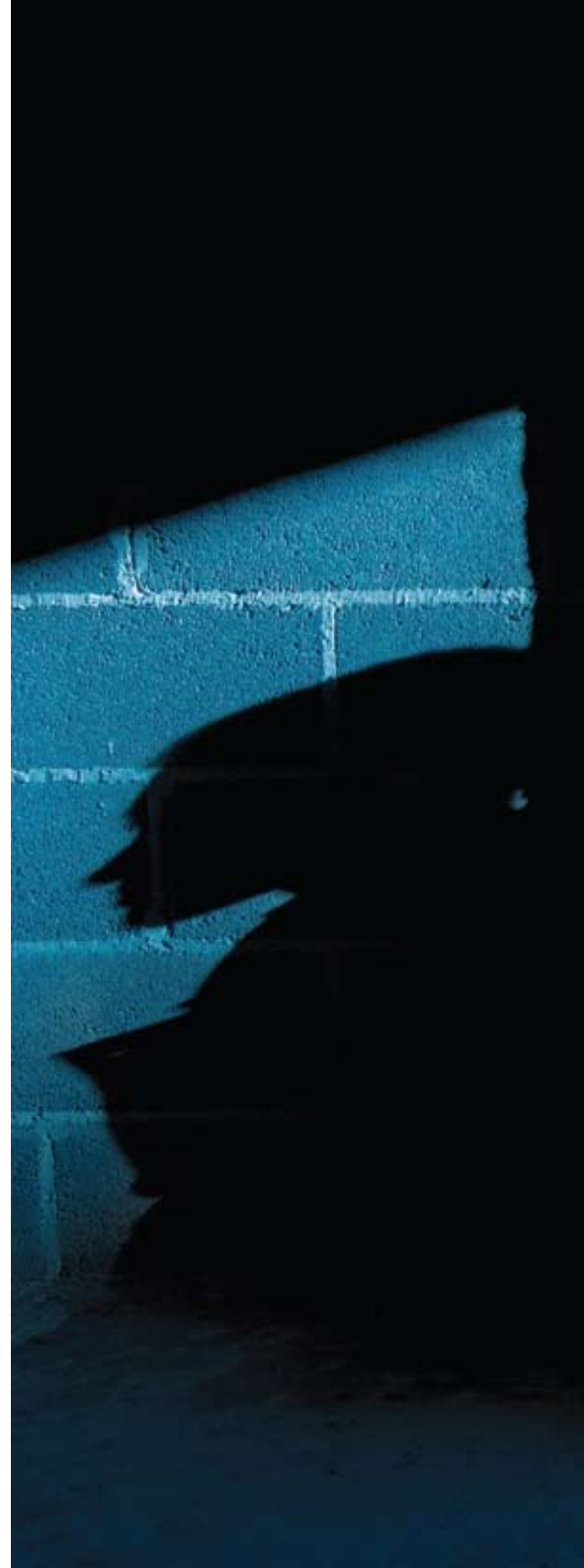
Saulėtas birželio šeštadienio rytas, pasiruošimo „Baltic Pride“ 2016 m. eitynėms pradžia, iki maršo pradžios lieka apie pusantros valandos. Į didžiulę aikštę pagaliau atvyko tradiciniai LGL autobusai, pasigirdo linksma muzika ir Vilniaus centrą užplūdo šypsenos. Ne išimtis ir šis jaunuolis, patraukęs akį savo nesuvaidintu džiaugsmu.

Anksčiau tai būtų neįtikėtina: vilniečiai savo palaikymo LGBT* bendruomenei atėjo pareikšti su visa šeima, o didžiulę vaivorykštės spalvų vėliavą laikė kuo įvairiausios asmenybės. Laikai keičiasi!

Bertas Ulozevičius (Vilnius)

Be pavadinimo

Fotosesija 2016 m. spalio 15 d., Justiniškėse, Vilniuje. Fotografijos tema klasikinė – kontrastuojantys, vienas kitą papildantys elementai.

Andrius Lamauskas (Šiauliai)
Šeduvos globos namai I

Fotografijos darytos Šeduvos globos namuose, kur užtikrinama ilgalaikė ar trumpalaikė socialinė globa nesavarankiškiems ar iš dalies savarankiškiems senyvo amžiaus asmenims ir suaugusiems asmenims su negalia. Šie mieli žmonės maloniai sutiko trumpai pabendrauti ir nesutriko fotografuojami. Jokio specialaus pozavimo – tik bendravimas, išskyrus vieną fotografiją, kurioje visi trys „kambariokai“ sutiko kartu įsiamžinti.

Andrius Lamauskas (Šiauliai)
Šeduvos globos namai II

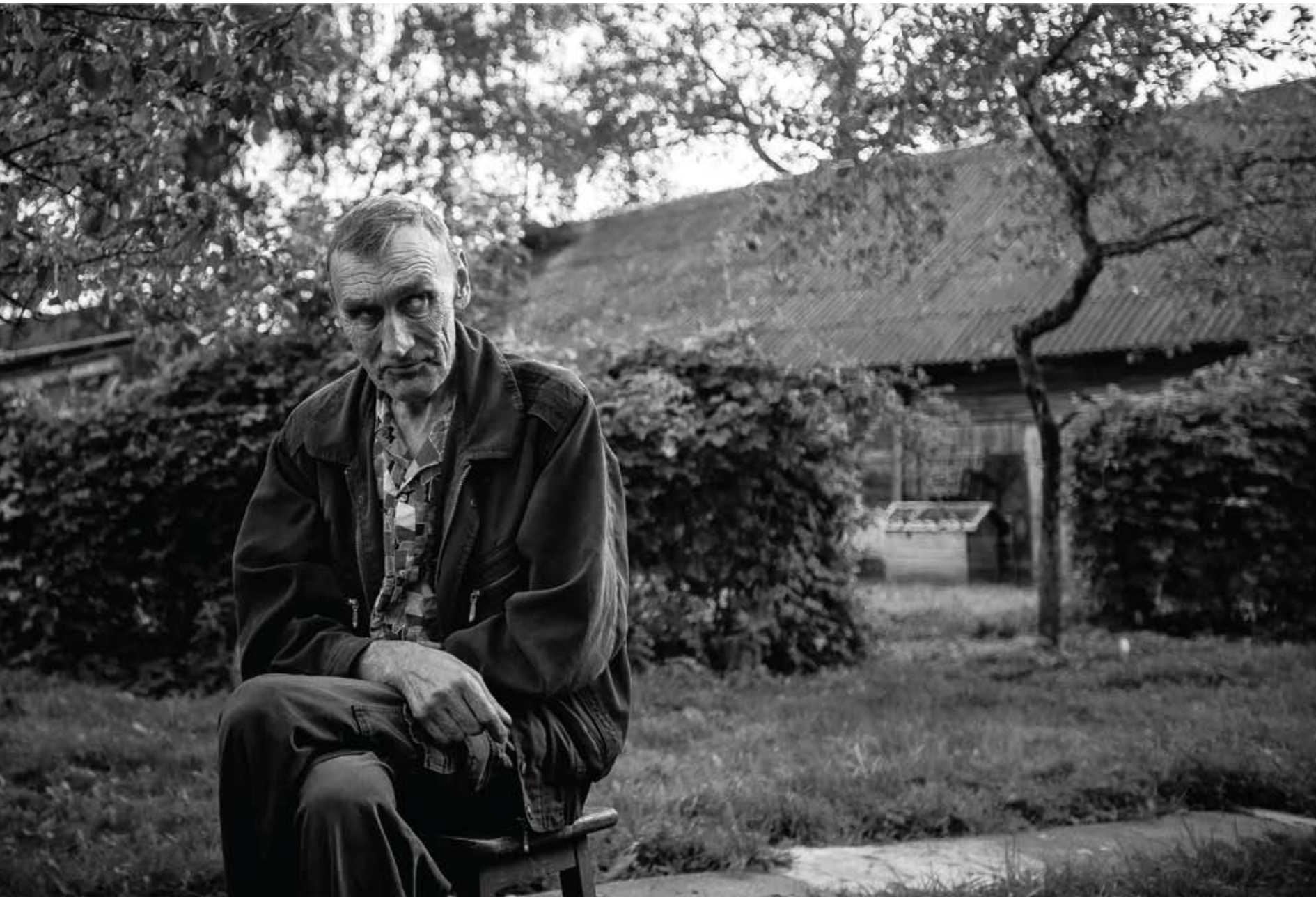

Andrius Lamauskas (Šiauliai)
Šeduvos globos namai III

Andrius Lamauskas (Šiauliai)
Šeduvos globos namai IV

Andrius Lamauskas (Šiauliai)
Šiaulių gyvenvietė

Fotografijos darytos Šiaulių gyvenvietėje, kurios pavadinimas lygiai toks pat, kaip ir Šiaulių miesto. Skirtingų likimų ir skirtingų požiūrių žmonės. Tai atsispindi ir jų kasdienybėje. Vieni turi daugiau, kiti mažiau optimizmo. Tačiau juos visus vienija panaši socialinė padėtis, kuri pasiturinčiam miestiečiui būtų sunkiai suprantama. Tai tarsi paralelė tarp tokio pat pavadinimo gyvenvietės ir vieno iš didžiųjų Lietuvos miestų...

Laima Beržinytė Gulbinienė (Ginkūnai, Šiaulių raj.)

Praeiti pro gyvenimą

2017 m. balandis. Gruzdžiai. Senolių pora žengia paskutiniuosius materialaus gyvenimo žingsnius ir praeina pro vaišnavų (liaudyje vadinamų krišnaitų) dovanojamą dvasinio gyvenimo galimybę.

“Faces of Diversity”: Portraits of Representatives of Vulnerable Groups

The project **“Change in Private, Public and Civic Sectors – New Standards for Reducing Discrimination”**, implemented by the Office of the Equal Opportunities Ombudsperson, the Human Rights Monitoring Institute and the association LGL as the awareness-raising campaign, aiming to create conditions under which people facing discrimination are recognized through illustrations of their humanity, portraits and images of their everyday experiences, therein raising discussions about disability, sexual and ethnic identity, and other factors identified in the Law on Equal Opportunities.

Human diversity is clear: people differ in terms of race, nationality, ethnic group, religion, social circumstances, ancestry, language, age, gender, sexual orientation, physical ability, beliefs and values. Equality is inseparable from understanding and acceptance of diversity. However, our prejudices frequently limit our ability to see the world with open eyes, hiding these people’s unique images and experiences under a shadow of normativity.

How many faces of diversity can we notice in our society, neighborhood, workplace and other environments?

In late 2017, amateur and professional photographers were invited to participate in the photography contest **“Faces of Diversity”**, capturing diverse reflections, realities, stories, (non)traditions, experiences and culture in our society. The chosen participants’ works appeared in an exhibition displayed in 2018–2020. “Faces of Diversity” symbolically began its journey at the National Equality and Diversity Awards 2017, after which visited more than 30 Lithuanian towns.

We invited the local community to visit the exhibition and the photographers also shared their experiences and perspectives in local press.

